

## LAKIALOITE 12/2000 vp

### Laki kuluttajansuojalain 2 luvun 5 §:n 2 momentin muuttamisesta

#### *Eduskunnalle*

Lakialoite tähtää kuluttajansuojalain muuttamiseen siten, että laki mahdollistaisi sellaisten arpa- jaisten järjestämisen, joilla pyritään kannustamaan kansalaisia jätteiden kierrätykseen. Tällaisilla arpajaisilla voitaisiin vauhdittaa esimerkiksi nestepakkausten kierrätystä ns. "tölkkiloton" muodossa. Käytännössä tällaisiin arpajaisiin voisi osallistua palauttamalla kierrätysastiaan sääntöjen mukaisesti huuhdotut, laskostetut ja sisäkkäin pakatut nestepakkaukset, joista päällimmäiseen on kirjoitettu omat yhteystiedot. Tietyin väliajoin suoritettaisiin arvonta poimimalla voittaja tuona aikana kierrätykseen palautettujen pakkausten joukosta.

Suomessa käytetään vuosittain 33 000 tonnia mehu- ja maitotölkkejä, joista vain 3 500 tonnia palautuu kierrätyksen kautta uusiokäyttöön. Norjassa ja Saksassa, missä esitetyn mukaisia arpajaisia järjestetään, on niiden ja valistuskampanjan yhdistelmällä saatu nestepakkausten kierrätysaste nousemaan, Saksassa peräti 62 prosenttiin. Koska kierrätysaste on Suomessa kovin alhainen, ei teollisuuden tarvitsemää jättekartonkia saada kotimaasta riittävästi, vaan sitä tuodaan suomalaisille tehtaille Keski-Euroopasta jopa noin 50 000 tonnia vuodessa. Tämä tuntuu järjenvastaiselta, jos ajatellaan pelkästään rahtikustannuksia ja niiden ympäristölle aiheuttamaa kuormitusta. Nestepakkauskartongin kierrättäminen on muutenkin kansantaloudellisesti viisasta, sillä tölkeistä saadaan laadukasta lujaa kuitua uusiokäyttöön lähes ilmaiseksi. Käsittelyprosessi on energian suhteen omavarainen, ja tänä

vuonna otetaan käyttöön kaasutuslaitos, jossa pakkausten kaikki ainesosat pystytään erottelemaan toisistaan tehokkaasti. Kaikille prosessissa syntyville tuotteille on myös olemassa käyttötarkoituksensa ja ostajansa.

Suomessa yritysten pyrkimykset järjestää nestepakkausten kierrätykseen kannustavat arpajaiset ovat kariutuneet tällä hetkellä voimassa olevaan lainsäädäntöömme. Markkinointitarkoituksessa toimeenpannut arpajaiset kuuluvat kuluttajansuojalain alaisuuteen. Viranomaiset ovatkin tulkinneet, että esitetyn tyyppiset kierrätystä edistävät arpajaiset olisivat ns. markkinointitarkoituksessa toimeenpantuja arpajaisia, joihin osallistumisen ehtona on maito- tai mehutölkin osto. Laki on kuitenkin aikoinaan säädetty rajoittamaan markkinoinnissa käytettäviä keinoja, joilla pyritään lisäämään tuotteen ostamista. Kierrätysarpajaiset sen sijaan eivät perustu tuotteen ostamiseen vaan sen pakkauksen kierrättämiseen ja kannustavat näin ympäristön kannalta järkevään käyttäytymiseen. Esitetyn tyyppiset arpajaiset eivät olisi sidottuja tietyn merkkiseen tuotteeseen vaan ainoastaan tietyn tyyppisen pakkauksen kierrättämiseen. Pakkauksen kierrättäminen ei välttämättä edellytä sen ostamista. Edellä esitetyn perusteella katsomme, että kierrätysarpajaisien salliminen ei aseta kuluttajia eriarvoiseen asemaan vaan innostaa heitä toimimaan ympäristön suojelemiseksi ja tuottamaan kansantaloudellisesti viisaalla tavalla materiaalia teollisuutemme käyttöön.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

## Laki

### kuluttajansuojalain 2 luvun 5 §:n 2 momentin muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
muutetaan 20 päivänä tammikuuta 1978 annetun kuluttajansuojalain (38/1978) 2 luvun 5 §:n 2 momentti seuraavasti:

5 §

järjestettäviä tavanomaisia ajanvietteeksi katsottavia kilpatehtäviä.

Mitä 1 momentissa on säädetty, ei koske sellaisia arpajaisia, joiden tavoitteena on kannustaa kierrätykseen eikä sanoma- ja aikakauslehdissä

Tämä laki tulee voimaan \_\_\_\_\_ päivänä \_\_\_\_\_ kuuta

Helsingissä 17 päivänä helmikuuta 2000

Rauha-Maria Mertjärvi /vihr  
Merikukka Forsius /vihr  
Kirsi Ojansuu /vihr  
Anni Sinnemäki /vihr  
Tuija Brax /vihr  
Susanna Huovinen /sd  
Pekka Nousiainen /kesk  
Arto Seppälä /sd  
Erkki Kanerva /sd  
Esa Lahtela /sd  
Marjaana Koskinen /sd  
Lauri Kähkönen /sd  
Heli Paasio /sd  
Säde Tahvanainen /sd  
Katja Syvärinen /vas  
Inkeri Kerola /kesk  
Riitta Prusti /sd  
Leea Hiltunen /skl  
Leena Rauhala /skl  
Sakari Smeds /skl  
Marja-Leena Kempainen /skl

Kari Uotila /vas  
Pentti Tiusanen /vas  
Marjatta Stenius-Kaukonen /vas  
Veijo Puhjo /vas  
Annika Lapintie /vas  
Niilo Keränen /kesk  
Juha Rehula /kesk  
Hannu Aho /kesk  
Seppo Kanerva /kok  
Kari Kärkkäinen /skl  
Risto Kuisma /rem  
Ulla Anttila /vihr  
Erkki Pulliainen /vihr  
Osmo Soininvaara /vihr  
Hannu Takkula /kesk  
Marjatta Vehkaoja /sd  
Pia Viitanen /sd  
Rakel Hiltunen /sd  
Irina Krohn /vihr  
Tuula Haatainen /sd